

PRAHA 1/2 SKÁ TOULKY " PETRSKÁ • ÄT VRÁ

Neděle, 28 srpen 2011

V dnešních toulkách Prahou vás zavedu hodně daleko daleko jinými zpátky... Podíváme se do poklidné Petrské Ätvti, kde kdysi stávala osada rybářská a německých kupců zvaná Poátmí.

PÁtesný vznik osady není znám, ale již koncem 10. století byly místní mlýny a kostel sv. Klimenta připomínány v m. Boleslava II. Ve 13. století pak vedla PÁtes osadu Poátmí dle itá obchodní cesta zvaná Vicus teutonicum (teutonský znamená germánský). Na konci 12. století měla tato německá obec možnost vlastních soudů, kdy PÁisahy byly prováděny v románském kostele sv. Petra, sv. Petr & patron rybářská a obchodník s rybami. Později zde stával rovněž škola. Roku 1280 PÁ;la velká povodeň a odnesla zásoby obilí uskladněné v kostele. To poté způsobilo hladomor a nemoci, hodně lidí tehdy umřelo a jak jinak, bylo nutno vybudovat u kostela hřbitov. Rokem 1348 a vznikem Nového Msta pražského samostatnost osady Poátmí vzala za své... Naše toulky se prozatím týkají románských památek, kterým jsem věnovala jeden ze svých výletů do Prahy. Proto i dnes zařnu povídání jednou PÁvodná románskou památkou a to kostelem sv. Petra, který stojí v místech křižení ulic Petrské a Biskupské. Kostel byl postaven jako malá trojlodní bazilika kolem poloviny 12. století. Po německých kupcích jej vlastnil Ätmád německých rytířů. V r. 1598 byla na místě svatopetrského hřbitova vybudována samostatná stojící zvonice, dnes nepřístupná. Základy zvonice byly ovšem vykopány již r. 1419. Za vědeckého obléhání byla zvonice stejně jako kostel známa poškozena, později je dvakrát vyhořela a došlo tím tehdy i k roztavení tamějších zvonů. Zajímavost & tuto zvonici si oblíbil i K. H. Mácha, který zde často prolézal a snad si sem později vedl i dříve; jednou vylezl na trám nad hlavicí zvonu, nešťastně spadl a zranil se na obličej tak, že mu zůstala jizva nad obočím a pod okem na celý život. V dalším století prošel kostel mnoha složitými stavebními R. 1648 ho vážně poškozil; koda dlelostelba a vědeckých vojsk, poškozily jej i rozsáhlé požáry r. 1680 a 1689. Oblíbilo mu i později bombardování Prahy r. 1757. Samozřejmě, že se ke kostelu vší i veselejší úmrtí a války & jednou takovou byla 17. listopadu 1873 velká událost, kterou byla svatba Antonína Dvořáka s jeho ženou Annou Äermákovou. R. 1875 se pak tato památka dočkala velmi potřebné celkové opravy, která trvala dlouhých deset let a vyžádala si 38 000 zlatých. Oprava probíhala pod dohledem známého propagátora regotizace Josefa Mockera. Do kostela jsem nahlédla PÁes sklo uzamčených vstupních dveří. Zařzení kostela je vesměs barokní, klenby gotické, z PÁvodního románského kostelíka zbyla jen románská okénka a fragmenty figurálních maleb. V těsné blízkosti kostela stojí i fara z let 1893-1894. Fara je zdobená sgrafitovými obrazy českých patronů od Mikoláše Alše. Pod návrhem stavby je podepsán Antonín Wiehl (1846-1910), mj. za shlednutí jistě stojí i jiné Wiehlovy stavby v Praze, např. Smetanovo muzeum na Novotného lávce. Další stavbou je Petrská & Novomlýnská - Dolní novoměstská - vodárenská věž, jež kdysi zásobovala vodou z Vltavy část Nového Msta pražského. Její vznik se datuje do doby kolem roku 1484; tehdy byla jež dleevná. A jak už to tak bývá, zamrzlé vodovodní potrubí se v minulosti rozmrazovalo pomocí ohně a tím docházelo i k občasnému poškození v této dleevné věži. Kamenná podoba věže je až z r. 1602. V nejvyšším patře byl kdysi i tzv. luthaus & vyhlídka. Vážně svému účelu PÁestala sloužit r. 1877, vodárna r. 1910 a v současné době (tak jako mnoho památek) chátrá. V těsné blízkosti věže můžete zajít do Poštovního muzea, umístěného ve Vávrově domě. Jedná se o někdejší obydlí pražských mlýnářů, dnes je to součást pražské památkové rezervace UNESCO. Vrátím se jež do ulice Na Poátmí, kde bych vás ráda upozornila na zajímavou budovu Legionbanky & je to rondokubistická stavba, z let 1921-1923, která byla postavena podle návrhu Josefa Gočára na místě zbořené pivovaru a kabaretu U Bucků. Jejím prvním účelem bylo sloužit jako zařzení pro sl. legionáře v Rusku a Francii, mohli ukládat své PÁebytky a peněz. Stojí zde i známá stavba funkcionalistického obchodního domu Bílá labuňka na jejíž střeše byla též z celé Prahy vidět zvolna se točící a svítící obrovskou neonovou labuňka. Byl to velmi moderní obchodní dům, otevřený v pohnutých břežních dnech r. 1939. Jejimi prvními zákazníky byli právě nacisté, kteří zde často nakupovali. Věbec nejstarší obchodní dům v Praze jsem ale minula cestou do Petrské Ätvti. Jedná se o Haasův obchodní dům v ul. Na PÁíkopě, z let 1869-1871 & a jak bych mohla zapomenout na známý palác Hybernia... K němu malou zajímavost & jeho kdejší obyvatelé, irští františkáni, se zasloužili o to, že do jídelny se dostaly brambory.

Hledáček fotoaparátu jsem zacílila i na nápis Rathova pasáže, ale s ministrem Rathem nesouvisí, je pojmenována po obchodníkovi Emerichu Rathovi. Závěrem jež pár typů na něco dobrého pro unavené poutníky: na Petrském náměstí se (stejně jako já se svým doprovodem) můžete občerstvit v pěkné pizzerii s příjemnou obsluhou a cenou jídla nepřesahující 100 Kč. Je zde nádherný klid, neboť ruch velkomsta a tramvajovou dopravu odvádí dvě souběžné ulice. Máte chuť a náladu, můžete sednout na blízké metro a vydat se za dalšími památkami. Já jsem zvolila cestu na Prosek, kde několik minut chůze od nejmodernějších budov Prosek Point lze shlédnout další památku PÁívajícího staletí: tou je románský kostel sv. Václava, o němž - a nejen o něm - zas někdy PÁí... Horka využijte jež hezké dny babího léta zajímavým vycházkám! Pohodu v PÁeje MIA